

A Diskay-tárlat idején – egy emelettel feljebb – látható volt az a pompás kiállítás, mely a Biblia Éve alkalmából a régi magyar Szentírás-kiadványokat tartalmazta. Ennek előterében napjaink művészeinek bibliai témájú alkotásaiból láttunk kiállítást. Az alkotások között örömmel fedeztük fel *Vén Zoltán*-nak a Kincsrejtőről szóló rézmetszetét és *Mocsári Mária* igényes nemez falikárpitját.

Szerk.

GOYA SZÖRNYEI BENNÜNKET IS RIOGATNAK

A kisgrafika egykor népszerű megjelenési formái: az ünnepi, év végi jókívánságokat tartalmazó metszettek napjainkban egyre ritkábban érkeznek a gyűjtők postaládáiba. Az e-mailek és egyéb elektronikus híradási eszközök gombjainak nyomogatása sokkal egyszerűbb útja a megnyilatkozásnak, mint például egy linómetszet kigondolása, megvalósítása.

Korai lenne a kisgrafika ilyen szerepe fölött megkondgatni a temetői harangot. Még most is vannak ugyanis alkotók, akik hűek maradtak ehhez a nemes hagyományhoz. Közülük ezúttal *Vén Zoltán* grafikusként munkásságára utalunk, aki napjainkra formában, tartalomban és mennyiségben egyedülálló életművet hozott létre. Ebben évről évre megalkotta az új esztendőt köszöntő, mindig szellemes meglepetést okozó metszetét is. Barátainak szóló, említett grafikái az utóbbi években egyre több utalást tartalmaznak a szomorú hazai közállapotokra, kilátásainkra. Mondanivalóját mitológiai, történelmi analógiákba „csomagolva” közli a nézővel, a képzőművészet egy-egy klasszikus alkotásának időszzerűsítésével.

Művészünk legutóbb *Goya* egy ismert grafikai lapját vette segítségül. Elöljáróban meg kell említeni, hogy Goyát tekintik Velázquez mellett a spanyol realista festészet legnagyobb mes-

terének. Teljes keresztnéve: Francisco José y Lucientes. 1746-ban született a spanyolországi Fuedetos-ban és 1828-ban önkéntes számkivetésben hunyt el a franciaországi Bordeaux-ban. Fiatal korában szőnyegterveket készített, a század 90-es éveitől a spanyol nép mérhetetlen szenvedéseit megörökítő festményei révén vált híressé. Ugyancsak időszzerű mondanivalókat tartalmazott az 1794 és 1798 között alkotott CAPRICHOS (Ötletek) című akvatinta sorozata is. Ebben szerepel itt látható lapja. Egy másik sorozatában a háború borzalmaira figyelmezteti a hatalmasságokat. Mondanivalóinak megértését lapjain a grafika címét jelző néhány szóval segíti elő. A közölt metszet spanyol szövegének fordítása: *Az alvó értelem szörnyeket produkál.*

A korabeli öltözetet viselő férfi asztalra borulva álomba mélyed. Az álmában megjelent szörnyek – baglyok és denevérek – szinte összelapítják. Szellemi ember lehet, amit az írószerek és félbehagyott írása sejtet. Megrendítő ábrázolása ez a vészek között hanyódó emberiségnek. A lap a művész csendes tiltakozása volt az esztelen háborúk és azok következményei ellen.

Vén Zoltán grafikája más környezetbe viszi a nézőt. A sok üres üveg, a hordó és a petróleumlámpa honi hangulatot kelt a szemlélőben. Nálunk sem ritka az olyan ember, aki iszik örömeiben, de még inkább bánatában. Pedig napjaink gondjaitól az itallal sem függetleníthetjük magunkat. A modern szörnyek, mint a terrorizmus, gazdasági válság, munkanélküliség és a minden polgárt terhelő adósságtömeg ott kering körülöttünk a magyar művész lapján, fantázia-szülte torz alakok képében. A lap alján látható egerke fordul el egyedül e riasztó színjátéktól. A kép háttéréből kitekintő férfiarc – talán a művész arcképe – a változást, jobb jövőt reméli.

Spanyolország *Goya* után jobb idöket is megélt. Reméljük, hogy a magyar művész kívánsága: GELUKKIG NIEWJAAR – nemcsak a hollandoknak, hanem egyszer majd nekünk is meghozza a boldogabb új esztendőt.

Soós Imre

Goya: Caprichos sorozatból, akvatinta, C5, 140×93

Vén Zoltán rézmetszete, C2, 108×78